

Årsrapport 2017

“ Styrke hjelpere gjennom kunnskap og samhandling ”

Ressurssenter om vold, traumatisk stress
og selvmordsforebygging, region Midt

<i>Forord ved senterleder.....</i>	<i>2</i>
<i>Om RVTS Midt.....</i>	<i>3</i>
<i>1. Organisering og forankring.....</i>	<i>3</i>
<i>2. Personell/årsverk per 31.12.2017.....</i>	<i>4</i>
<i>3. Ivaretagelse av samfunnsoppdraget.....</i>	<i>4</i>
3.1. Tilgjengelige, sammenhengende og koordinerte tjenester av god kvalitet	4
3.1.2 Tjeneste og brukervedvirkning.....	4
3.3 Formidling og informasjon	9
3.3 Samarbeid	13
3.3.3 Undervisningssamarbeid med tjenestene og andre kompetansemiljøer.....	13
<i>4. Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021).....</i>	<i>15</i>
4.1 Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017).....	15
4.2 En god barndom varer livet ut. Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014-2017).....	15
4.3 Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.....	16
4.4 Kompetanseprogram for tverrfaglige team innen videregående opplæring.....	16
4.5 Bedre samhandling for barn og unge med psykiske vansker og rusmiddelproblemer	16
4.6 Styrket kunnskap og kompetanse om tidlig innsats og tidlig intervensjon.....	16
4.7 Handlekraft.....	16
4.8 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene	16
4.9 Arbeid for bedre behandlingstilbud for overgripere. Hjelp og behandling til barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd	16
4.10 Kompetanseutvikling rus og vold.....	17
<i>5. Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading (2014-2017)</i>	<i>17</i>
<i>6. Flyktningehelse og tvungen migrasjon.....</i>	<i>18</i>
6.1 Overgrep og tortur Forelesninger og undervisning er gitt både på konferanser, til kliniske miljø og til universitet. Veiledning gis til kliniske miljøer. Et prosjekt for utredning av torturerfaringer er startet i samarbeid med Flyktningehelseteamet i Trondheim kommune	18
6.2 Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse - Retten til å bestemme over eget liv (2017-2020)	18
6.3 Psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere (øremerkede midler).....	19
6.4 Arbeid med Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel.....	19
6.5 Traumebevisst omsorg	19
6.6 Kommunikasjon med barn via tolk.....	19
6.7 Familiegjenforening i eksil.....	20
6.8 Fremmedfrykt	20
<i>7. Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme.....</i>	<i>20</i>
<i>8. FN/Nato-veteraner, herunder i tjeneste for Norge; Regjeringens oppfølgingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonal tjeneste (2014-2017)</i>	<i>20</i>
<i>9. Traumebehandling for voksne.....</i>	<i>21</i>
9.1 Traumekompetanse.....	21
<i>10. Psykososial beredskap</i>	<i>21</i>
<i>11. Løpende arbeid i 2017</i>	<i>21</i>

Forord ved senterleder

Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging – region Midt-Norge (RVTS Midt) er ett av fem regionale ressursentra med fokus på traumer og traumatisk stress, selvskading, selvmordsforebygging, flyktningehelse og tvungen migrasjon, vold, og seksuelle overgrep. RVTS Midt er tilgjengelig for fagpersoner og frivillige som i sitt virke møter mennesker som er berørt av slike hendelser. Vi ønsker å bidra til at dette arbeidet føles meningsfullt og lettere å bære gjennom kompetanseheving, veiledning, konsultasjon og deltakelse i faglige nettverk.

RVTS Midt har tjenesteapparatet i kommunene som vår viktigste målgruppe. For å møte kommunenes kompetansebehov er det avgjørende at vi har et godt samarbeid med kommunene, brukerrepresentanter, Fylkesmenn og de andre kompetansemiljøene i regionen. I Midt-Norge har de regionale kompetansesentrene, og de nasjonale sentrene som har tilhold i Trondheim, et nært samarbeid gjennom Kompetansesenterforum Midt-Norge. Siden forumet ble startet i 2008 har vi et tettere samarbeid med Fylkesmennene i de tre midtnorske fylkene med særlig tanke på samordning av innsatsen mot kommunene. For å sikre at vi dekker hele regionen har vi systematisert vår registrering av henvendelser og aktiviteter til kommunenivå. Mye av vår aktivitet er langsgående kompetanseforløp som er planlagt og ledelsesforankret. Samtidig er det viktig for oss å være en lett tilgjengelig tjeneste for tjenesteapparatet i regionen. Vi opplever at mange tar kontakt for konsultasjon eller rådgivning i saker de står i.

I 2017 har senteret fortsatt satsingen på kompetanseheving til kommunene i regionen på temaene psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere. «Traumebevisst omsorg» et kompetansehevingsprogram for ansatte i bofellesskap for bosatte enslige mindreårige flyktninger til flere kommuner. Vi har hatt et nært samarbeid med flere kommuner i regionen for å øke fokus på selvmordsforebygging og støtte til etterlatte. Arbeidet har vært forankret i kommuneledelse. Prosjektet «Kompetanseutvikling rus og vold», et samarbeidsprosjekt mellom alle landets KoRus og RVTS startet i juli 2017. Prosjektet ledes av KoRus midt i tett samarbeid med RVTS Midt.

I 2017 har vi gjennomført programmet Traumekompetanse i Sør Trøndelag og i Møre og Romsdal. Den regionale ressursgruppen for Traumerelaterte lidelser der både voksen, rus og barnefeltet er representert er viktig i kartlegging av kompetansebehov og er med i utarbeidelsen av plan for videre kompetanseheving. Ressursgruppen rapporterer til Regionalt Fagledernetttverk og Helse Midt-Norge. Arbeidet med å bistå kommuner i å lage kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, inkludert kjønnslemlestelse og tvangsekteskap er videreført. Et arbeid som også bidrar til at kommunene kartlegger og bestiller systematisk kompetanseheving på områder de ser kompetansebehov. Arbeidet senteret har utført i 2017 står beskrevet under de ulike nasjonale veiledere og handlingsplaner som er førende for vårt arbeid.

Jeg vil takke alle dyktige og dedikerte medarbeidere ved RVTS Midt for alt godt arbeid i 2017.

Vennlig hilsen
Bente Espeland
Senterleder

Om RVTS Midt

RVTS Midt er et regionalt kompetansesenter for Midt-Norge. Vårt fokus er fagområdene traumer og traumatisk stress, forebygging av selvmord og selvskading, forebygging av vold og overgrep samt flyktningehelse og tvungen migrasjon. Kunnskap om traumer og traumatisk stress er en sentral del av vårt fagområde. Senteret består av personer med ulike fag- og yrkesbakgrunn. Vi jobber tverrfaglig og bistår ulike etater i regionen med kompetanseheving.

Vår visjon og våre verdier er;

Visjon: Styrke hjelpere gjennom kunnskap og samhandling

Verdiene: Fleksibel, Lyttende, Måltrett, Relevant

Våre samarbeidspartnere er helse- og sosialtjenestene i kommunene, spesialisthelsetjenesten, offentlige, private og frivillige organisasjoner som tilbyr hjelp til volds- og kriserammede. Den fremste målgruppe er fagfolk som arbeider med flyktninger, asylsøkere, utsatte for vold- og overgrep, utøvere av vold- eller overgrep, selvmordsnære og etterlatte etter selvmord og mennesker som har opplevd traumatiske hendelser. Dette omfatter fagpersoner og ressurspersoner på alle nivå i tjenesteapparatet, innen alle etater, undervisningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner.

Senteret tilbyr kompetansehevende aktiviteter som inkluderer en rekke tilnærminger som undervisning, veiledning, konsultasjoner og nettverksbygging. Vi bidrar til kompetanseutvikling gjennom forskning og fagutvikling. Det er et mål for oss å være lett tilgjengelig.

Senterets kompetanse retter seg mot alle aldersgrupper, og det har medarbeidere med kompetanse både på utøver og utsatt når det gjelder voldsproblematikk. Kunnskap om kompleks traumatisering er et overbyggende teoretisk perspektiv i senteret. Flere av de tilsatte har deltidsstillinger innenfor helsetjenesten og familievernet. Slik sikres en nær tilknytning til praksisfeltet. I 2017 hadde vi en erfaringskonsulent tilsatt i 40 % stilling, som deltok både i utforming og gjennomføring av undervisning og veiledning.

1. Organisering og forankring

RVTS Midt ble etablert i 2007 på oppdrag fra Sosial- og Helsedirektoratet, som et av fem ressursentre i landet. Senteret har en regional funksjon og skal dekke fylkene Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal med en samlet befolkning pr.1.1.2018 på 725 600. Senteret bygger virksomheten på tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet. I tillegg bevilger Helse Midt-Norge midler til drift av noe klinisk virksomhet for flyktninger. Formålet med de regionale ressursentrene er å bidra til kvalitativt bedre og mer helhetlige tjenester gjennom kompetansebygging i tjenesteapparatet, og å utvikle gode samarbeidsmodeller på tvers av profesjoner, sektorer og forvaltningsnivå.

RVTS Midt er organisert som en enhet under Avdeling for forskning og utvikling (AFFU) i Divisjon for psykisk helsevern ved St. Olavs Hospital i Trondheim. Senteret er internt organisert i to faggrupper, faggruppe flyktninger og faggruppe vold, overgrep og selvmordsforebygging. Senterleder er administrativ, økonomisk, og faglig ansvarlig. Lederteam består av koordinator for hver av faggruppene, fag- og forskningskoordinator og senterleder. Senteret legger stor vekt på spisskompetanse på de ulike fagområdene, og har fokus på tett samarbeid når det gjelder oppdrag, prioriteringer og prosjekter.

2. Personell/årsverk per 31.12.2017

	Ansatte / personer	Årsverk
Administrasjon	4	3,2
Vold og seksuelle overgrep	9	6,1
Traumer, radikalisering, PSB	3	2,7
Selv mord, selvskading	2	2,0
Flyktninger	8	4,6

3. Ivaretagelse av samfunnsoppdraget

3.1. Tilgjengelige, sammenhengende og koordinerte tjenester av god kvalitet

Evaluerings- og tilbakemeldinger i etterkant av kompetanseprogrammene «Traumekompetanse» og «Traumebasert omsorg» viser at felles kompetanseheving kombinert med veiledning skaper økt eierforhold til den nye kunnskapen og økt forståelse for nødvendighet av koordinerte tjenester som samarbeider. Vi knytter vårt kompetansehevende arbeid til kommuneledelse og klinikkledelse lokalt. Sammen med de andre kompetansesentrene i regionen har vi knyttet oss til de tre Fylkesmennenes fagnettverk som er bredt sammensatt fra tjenestene i kommunene og bidrar på våre områder inn i disse. Gjennom et systematisk handlingsplanarbeid i kommunene får både kommunen og vi et bilde av hvor det trengs videre utvikling i tjenesteapparatet. RVTS Midt deltar i flere fagnettverk for å sikre kompetanse i alle ledd og i hele regionen. Vi har inngått samarbeidsavtaler med flere offentlige aktører for å sikre koordinering og spredning av kompetanse. Ved våre kurs og seminarer inviterer vi aktuelle samarbeidspartnere både fra private aktører, kommunalt nivå og spesialisthelsetjeneste. Vi tilbyr oppdatert evidens- og erfarings basert kompetanse.

Nye nettverk etablert i 2017

Etablert nettverk for kriseteam i Trøndelag.

Etablert nasjonalt kompetansenettverk for behandling av personer som begår seksuelle overgrep.

Undertegnet samarbeidsavtale om bidrag til folkehelsearbeid i Trøndelag.

Alle tidligere nettverk er videreført.

3.1.2 Tjeneste og brukervedvirkning

Senteret har en erfaringskonsulent i 40 % stilling. Erfaringskonsulenten er med i planlegging og gjennomføring av flere aktiviteter. At erfaringskonsulenten er med som foreleser på våre arrangement gir svært gode tilbakemeldinger. Erfaringskonsulenten benyttes også av de andre regionale kompetansesentrene og av Fylkesmannen. Vi har tett samarbeid med LEVE. Brukerrepresentant er deltaker i styringsgruppa for Regionalt Traumeprojekt i Midt Norge. De fleste av våre aktiviteter blir evaluert, og tilbakemeldingene er viktige for utforming av videre arbeid. Svært mye av vår kompetansehevingsaktivitet utformes i samarbeid med den/de kommuner som skal ha tilbudet. Vi har tett samarbeid med KoRus og RKBK i regionen, og bistår hverandre med spisskompetanse og undervisning/veiledning når behovene fra kommunene tilsier dette.

3.2 Fagutvikling, undervisning, veiledning og konsultasjon

3.2.1 Konsultasjon og veiledning

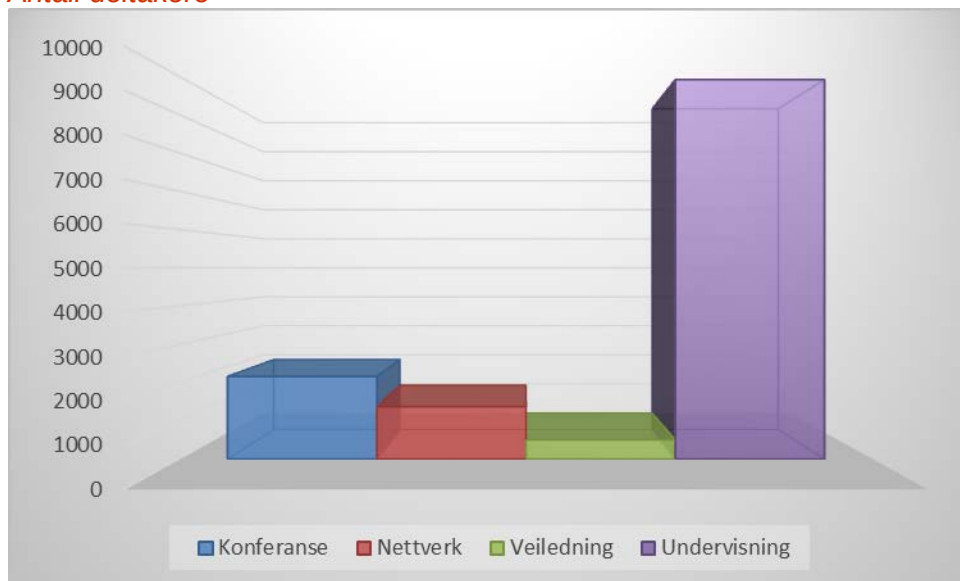
RVTS Midt legger stor vekt på å være tilgjengelig med veiledning og konsultasjoner for tjenesteapparatet. Vi tilbyr faste og langsgående veiledningstilbud, og får også mange henvendelser på enkeltsaker. Nærhet til praksisfeltet og lett tilgang til veiledning og konsultasjon er en av bærebjelkene i senterets arbeid. Vi har flere faste langsgående veiledningsoppdrag til kliniske enheter i regionen. Det er stor etterspørsel etter veiledning. Vi

gir veiledning til flyktningmottak, ofte sammen med skoler, barnehager og kommunenes helse- og sosialtjenester. I etterkant av programmene «Traumekompetanse» og «Traumebasert omsorg» er det økt etterspørsel etter veiledning på traumebehandling i regionen. I 2017 har det også vært stor etterspørsel etter veiledning og konsultasjon i forhold til selvmordsforebygging.

3.2.2 Kurs, undervisning, arrangement

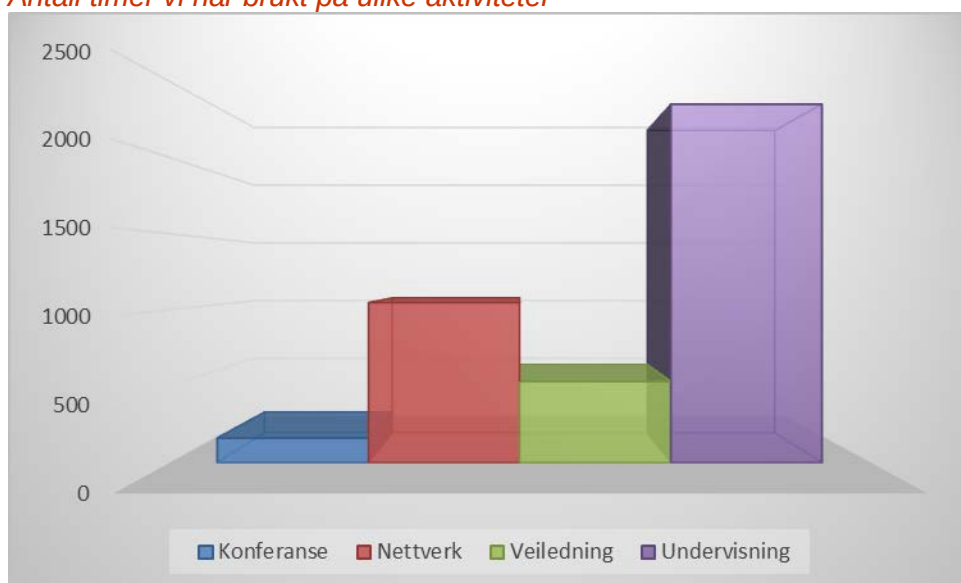
Vi har stor aktivitet når det gjelder undervisning om våre kjerneområder til alle deler av tjenesteapparatet. Vi gir undervisning for alt fra mindre grupper til større konferanser, og har samarbeid om undervisning for høyskoler (videre- og masterutdanninger) og NTNU (psykologisk og medisinsk fakultet). Fokus er rettet mot god implementering av kunnskap. Mye av undervisningen foregår som del av lengre kompetansehevingsprogram, som også inkluderer veiledning og tjenestetøtte.

Antall deltakere

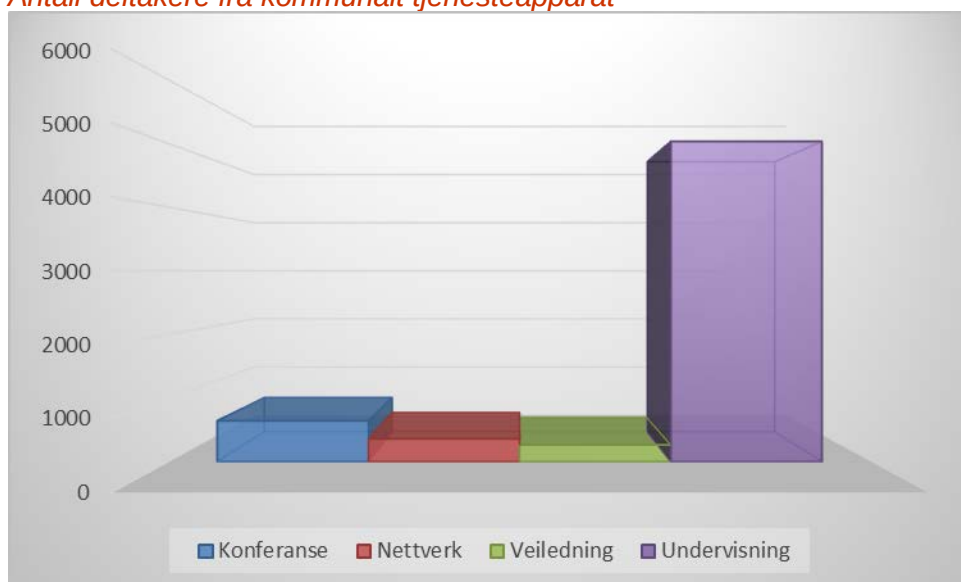
Aktivitet	Antall
Konferanse	2163
Nettverk	1372
Veiledning	508
Undervisning	9916

Antall timer vi har brukt på ulike aktiviteter

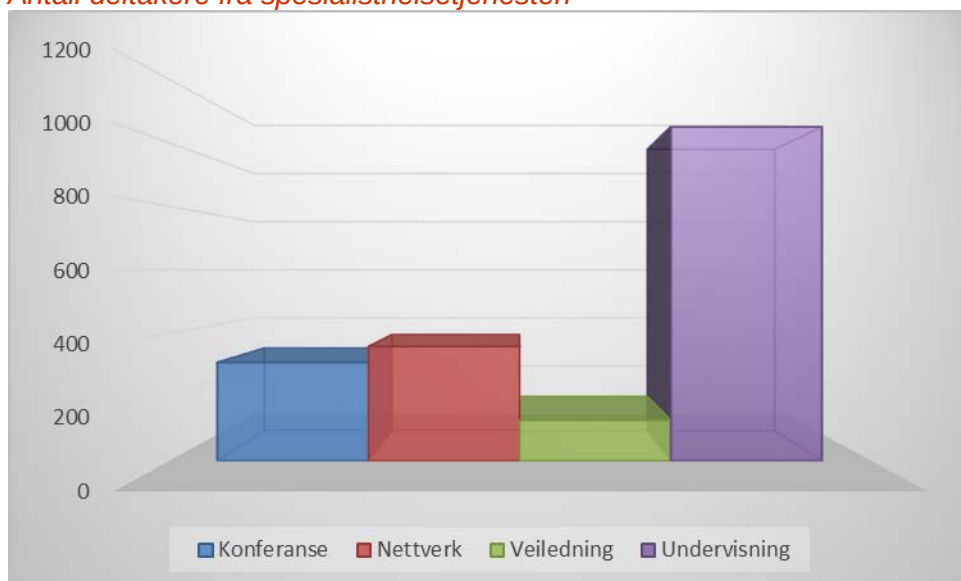
Aktivitet	Antall
Konferanse	162
Nettverk	1048
Veiledning	532
Undervisning	2346

Antall deltakere fra kommunalt tjenesteapparat

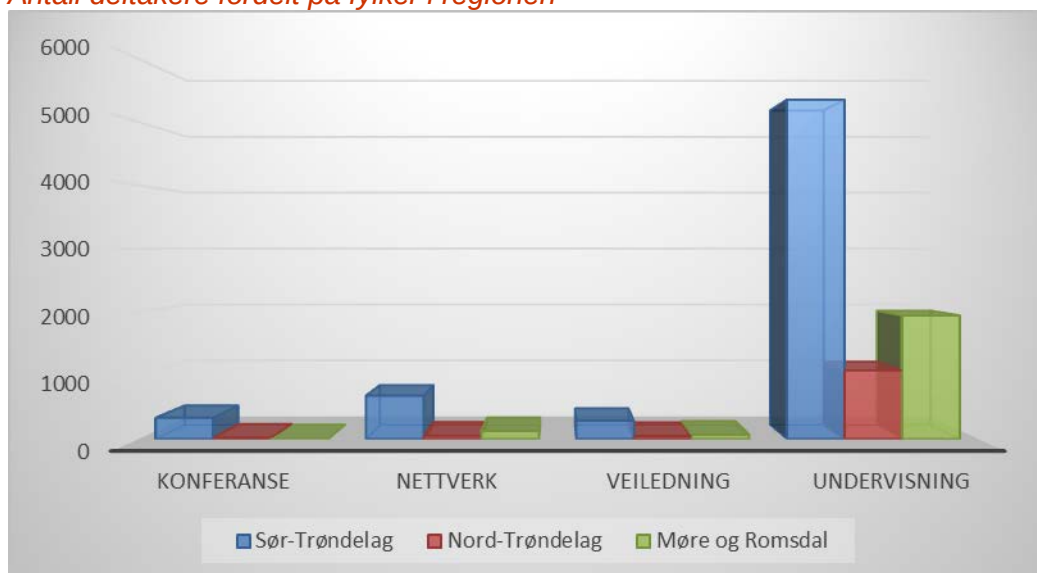
Aktivitet	Antall
Konferanse	644
Nettverk	362
Veiledning	265
Undervisning	5031

Antall deltakere fra spesialisthelsetjenesten

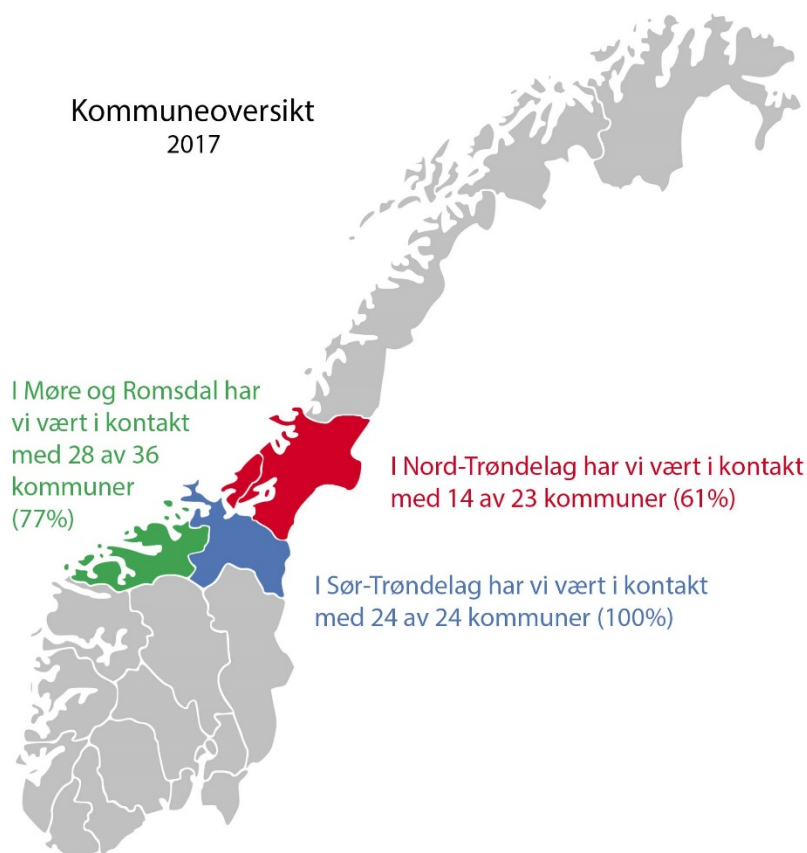
Aktivitet	Antall
Konferanse	309
Nettverk	359
Veiledning	128
Undervisning	1049

Antall deltakere fordelt på fylker i regionen

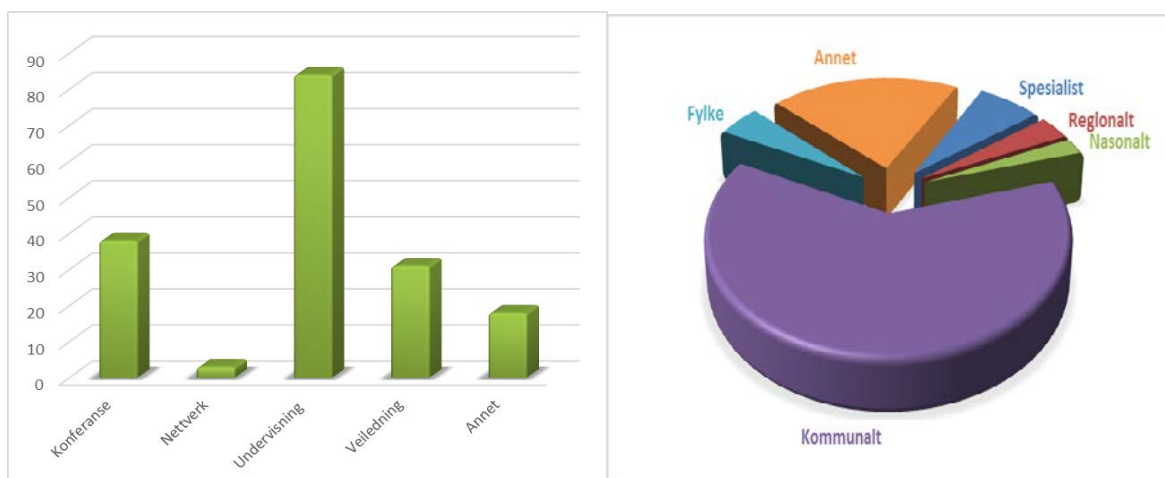
Aktivitet	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Møre og Romsdal
Konferanse	337	20	9
Nettverk	684	54	129
Veiledning	289	48	69
Undervisning	5345	1082	1947

Grafene viser antall deltakere, hvem de er, og hvor i regionen de er fra. Alle har vært i kontakt med oss i forbindelse med nettverksbygging, veiledning, konferanse eller undervisning.

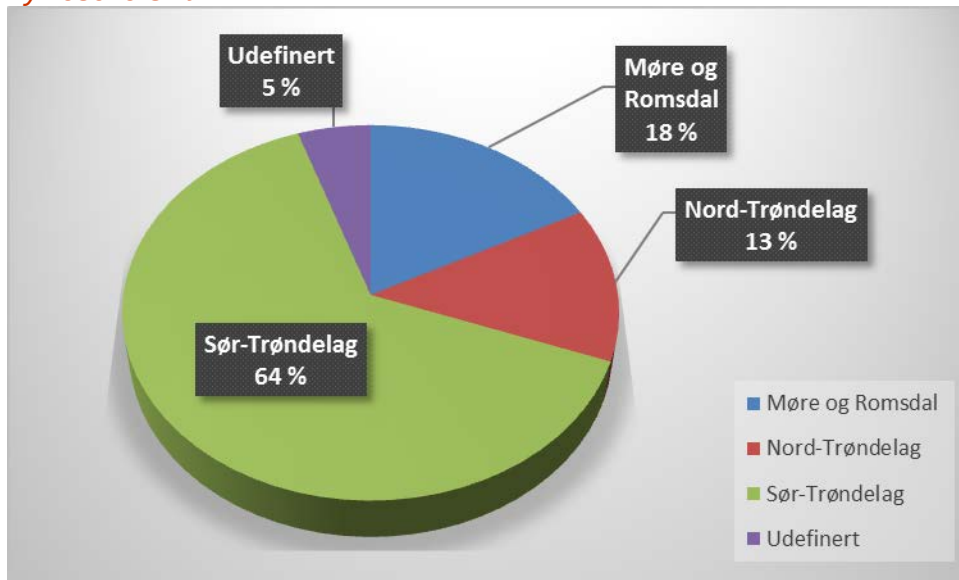
3.2.4 Henvendelser

173 skriftlige henvendelser til senteret. Vi har innført verktøy for håndtering og arkivering. Dette gir oss bedre muligheter til prioritering, koordinering, og kvalitetssikring.

Henverdeler			
Konferanse	37	Veiledning	31
Nettverk	3	Annet	18
Undervisning	84		

Fylkesoversikt

Henverdeler	
Møre og Romsdal	30
Nord-Trøndelag	23
Sør-Trøndelag	111
Udefinert	9

Som grafen tilsier er undervisning og veiledning de to områdene vi får mest henvendelser om. Over 50% av alle henvendeler kommer fra kommunale tjenester.

3.3 Formidling og informasjon

Profilering av senteret er en kontinuerlig prosess. RVTS Midt har fokus på å bli tydelig i kommunikasjonen med målgruppene gjennom ulike kanaler. Fagpersonell som kontakter oss skal raskt få hjelp eller veiledning. Vi har stort fokus på omtale av aktiviteter hos RVTS og hva vi kan bidra med. Dagens nettsider oppdateres ukentlig og nås via rvts.no og stolav.no. Kommunikasjonsmedarbeideren ved RVTS-midt har kontakt med de andre RVTSene for å sikre informasjonsflyt om konferanser og kurs på tvers av senterne.

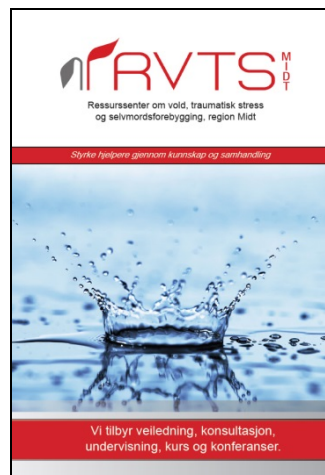
Vi utviklet i 2016 to nye brosjyrer som det har vært stor etterspørsel etter i 2017.

Alle offentlige ansatte vet at de har taushetsplikt, meldeplikt og avvergeplikt, men relativt få vet hva som gjelder når. Som en liten «førstehjelp» har vi derfor laget en egen informasjonsbrosjyre for helsepersonell, og en annen brosjyre for barnehage og undervisningspersonell. Denne siste brosjyre vil også kunne være aktuell for mange andre offentlig ansatte, som for eksempel ansatte på NAV. Årsaken til to ulike brosjyrer, er at helsepersonell har en mer skjerpet taushetsplikt enn mange andre offentlig ansatte.

Profileringsartikler

Vi har utarbeidet en del profileringsartikler som ansatte bruker når de har veiledning eller underviser. Et eksempel er en kort og oversiktlig brosjyre som vi deler ut ved alle anledninger.

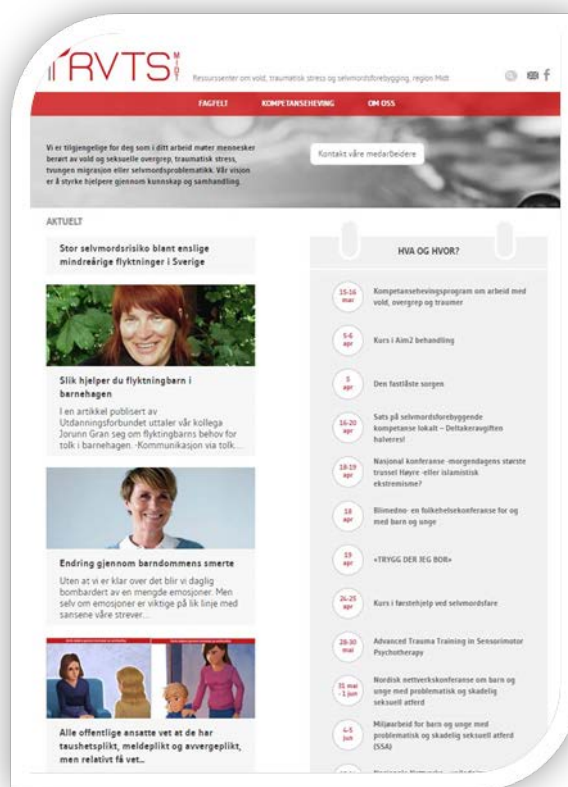

www.rvtsmidt.no

Nettsidene er hovedkanalen vi informerer om hva som skjer hos oss. I løpet av 2017 hadde vi ca. 72 000 sidevisninger og ca. 54 000 personer som besøkte sidene våre.

De mest besøkte sidene er:

1. Forsiden
2. Kurs og konferanser
3. Medarbeidere
4. Utdanningsprogrammer
5. Flyktninger og helse
6. Kompetansehevsprogram om arbeid med vold
7. Traumatisk stress
8. Om RVTS
9. Utdanningsprogrammer – Traumebevisst omsorg
10. Kurs i grunnleggende fagkunnskap om problematisk og skadelig seksuell atferd

Facebook

Vi kom på Facebook høsten 2017 og legger ut saker regelmessig. Saker og konferanser som legges ut på vår nettside deles også på facebook i hovedsak. I tillegg deles relevante saker som de andre RVTSene legger ut, samt aktuelle artikler og temaer knyttet til våre fagområder. I dag har vi i overkant av 400 følgere. De 3 første månedene ble det publisert 26 innlegg på fb. Vi har ikke valgt å promotere vår facebook-side økonomisk i 2017. Det vurderes som virkemiddel i 2018 for å nå ut til et større publikum.

Flyktning portalen

I forbindelse med økte asylankomster høsten 2015 ble RVTSene gitt i oppdrag av Helsedirektoratet å utvikle et nettsted om psykososial oppfølging av asylsøkere og flyktninger. I asylfeltet er det som kjent ofte store svingninger, sterke og polariserte meninger og lite forutsigbarhet, noe som krever et kompetent hjelpeapparat som fokuserer på størst mulig trygghet for mennesker i en sårbar livssituasjon. Ustabiliteten i feltet skaper utfordringer for hjelpeapparatet med tanke på å opprettholde nødvendig og stabil kompetanse. Målgruppen for nettportalen er kommunalt ansatte, spesialisthelsetjenesten, mottaksansatte, frivillige og andre som i sitt arbeid møter asylsøkere og flyktninger. Portalen samler mye eksisterende fagstoff og noe nyproduksjon som er sortert etter tema. Nettportalen flyktning.net ble lansert 15. juni 2017 og relansert under en konferanse om enslige mindreårige i Trondheim 24. oktober 2017 der RVTS Midt var medarrangør. RVTS Nord har hatt oppgaven med å koordinere arbeidet, et koordineringsansvar de fortsatt har. RVTS Midt har, sammen med de øvrige RVTSene, bidratt med fagstoff. En medarbeider ved RVTS Midt er kontaktperson, og to andre medarbeidere har bidratt med utvikling av filmer til portalen og fagstoff. Samarbeidsmøtene mellom de ulike RVTS har i 2017 i all hovedsak foregått via telematikk eller Skype. Samarbeidet om redigering og oppdatering av fagstoff til portalen fortsetter videre.

Media og publikasjoner

Knut Hermstad:

NRK P1 programposten Her og Nå fredag 3. mars kl. 17: Intervju om seksuelle overgrep og personer som begår seksuelle overgrep

NRK.no, 20. mai: Intervju om inndragning av pass for personer som er dømt for seksuelle overgrep mot barn; overskrift på intervjuet:
«Et slikt tiltak kan ikke rettssamfunnet leve med»

Kronikk i Aftenposten 27. september,
Kronikk sammen med Redd Barna og Oddfrid Skorpe Tennfjord:
«Norge trenger en hjelplinje for å forebygge seksuelle overgrep»

NRK Nettavisen 11.11.17:
Omskjæring av gutter; intervju

NRK P1 programposten «Her og nå» mandag 6. november:
Intervju om menn som begår seksuelle overgrep og hvordan slike hendelser kan forebygges

NRK P1, dokumentar om pedofili, sendt 6. desember og 11. desember:
Intervju

Julia Hagen

Hagen, Julia; Hjelmeland, Heidi Marie; Knizek, Birthe Loa.
Connecting with suicidal patients in psychiatric wards: Therapist challenges. *Death Studies* 2017 ;Volum 41.(6) s.360-367

Hagen, Julia; Hjelmeland, Heidi Marie; Knizek, Birthe Loa.
Reconsidering the focus in the care of suicidal patients. *Critical Suicidology* 2.0 – 29th June to 2nd July 2017 – Canterbury Christ Church University, Kent, UK; 2017-06-29 - 2017-07-02

Hagen, Julia; Hjelmeland, Heidi Marie; Knizek, Birthe Loa.
Relational Principles in the Care of Suicidal Inpatients: Experiences of Therapists and Mental Health Nurses. *Issues in Mental Health Nursing* 2017 ;Volum 38.(2) s.99-106

Hagen, Julia; Knizek, Birthe Loa; Hjelmeland, Heidi Marie.
Funn fra PhD studie: Relasjoner mellom helsepersonell og selvmordstruede pasienter i psykiatriske døgnavdelinger. Institutt- og integrasjonsseminar; 2017-06-15 - 2017-06-15

Og jeg fullførte og leverte inn PhD avhandlingen i okt 2017:

"Care and control -
Exploring experiences and perceptions of treatment and care of suicidal inpatients in psychiatric wards"

Jorunn Gran

Første steg – et tidsskrift fra Utdanningsforbundet for barnehagelærere (Nr. 4 2017). Slik hjelper du flyktningbarn i barnehagen.

Fontene – 22.08.2017. Vondt å vente i tomt hus. Fokus på familiegjenforening.

Bente Espeland

8. mai 2017 intervju Adresseavisen. Åpenhet rundt at ungdom kan ha det vanskelig. - Voksne må snakke med ungdommene om hvordan de har det og hva de tenker på.

3.3 Samarbeid

3.3.1 Samarbeid med Fylkesmennene

RVTS Midt har hatt et løpende samarbeid med de 3 Fylkesmannsembetene i 2017. Samarbeidet går på gjensidig dialog gjennom året for best mulig ressursutnyttelse. Konkrete samarbeidsprosjekter har vært kompetansegrupper for kommunalt, privat og statlig ansatte som jobber med flyktninger i de tre fylkene. Det har vært samarbeid rundt «Barnesamtalen», og igangsetting av interkommunale kompetanseprogram for avdekking og systematisk arbeid i forhold til overgrep og vold. Arbeid med radikaliserings og voldelig ekstremisme. Nettverksbygging og kompetanseutvikling for psykososial beredskap og kriseteam, og arbeidet med FN/NATO-veteraner. I tillegg arbeid mot vold i nære relasjoner, kompetanseheving og handlingsplanarbeid, inkludert kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. Fylkesmannen er representert i regionalt samarbeidsutvalg for barn og unge (RSBU), i regional arbeidsgruppe for Kommunepsykologer samt i regionalt nettverk for forebygging av kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.

3.3.2 Kompetansesenterforum Midt-Norge

Kompetansesenterforum Midt-Norge er et forpliktende samarbeidsforum for lederne i de regionale kompetansesentrene i Midt-Norge (KoRus, RKBU og RVTS), og de nasjonale sentrene som har tilhold i Trondheim (NAPHA og NAKU). I 2017 kom også Statped-Midt med i det regionale forumet. Formålet med forumet er å fremme samarbeid, diskutere samarbeidsprosjekter, faglige spørsmål, felles utfordringer og utviklingsområder. Det ble avholdt fem møter i kompetansesenterforum i 2017. Sentrene deler tilskuddsbrev og tilstreber samarbeid på tilstøtende eller overlappende oppdrag. I 2017 arrangerte vi en felles internseminardag, hvor tema var Folkehelsearbeid. Folkehelsekoordinatorene i Trøndelagsfylkene deltok denne dagen. Folkehelseinstituttet holdt en innledning, og resten av dagen ble brukt til gruppearbeid for å se på hvordan sentrene hver for seg, og ikke minst sammen kan bidra til godt folkehelsearbeid i regionen. Kompetansesenterforum Midt-Norge reiser sammen ut til de tre Fylkesmannsembetene i regionen en gang årlig og har møte med Fylkeslege og rådgivere innenfor aktuelle fagområder. I disse møtene gjennomgår vi tilskuddsbrev og avklarer samarbeidsarenaer.

3.3.3 Undervisningssamarbeid med tjenestene og andre kompetansemiljøer

RKBU og RVTS samarbeider om fagemnet MDV6245 Traumatisering av barn og unge. Forebygging av omsorgssvikt, overgrep, selvskading og selvmord. Emnet kan tas som en del av master i barn og unges psykiske helse. Emnet er på 15 studiepoeng. KoRus Midt sitt kompetanseprogram Delta; RVTS har bidratt med 18 timer undervisning om Den vanskelige barnesamtalen, som en del av programmet. I 2017 har vi hatt samarbeid med flere interkommunale regioner for utvikling av kompetanseprogram ut fra lokale behov.

3.3.4 Samarbeid med Helse Midt-Norge

RVTS har samarbeid med Helse Midt-Norge om kompetanseheving på traumer i regionen. Dette gjøres gjennom Regional styringsgruppe for Traumeprosjekt Midt Norge. RVTS leder Regional Ressursgruppe om Traumatiske lidelser som består av fagpersoner fra hele regionen, og som rapporterer til Fagledernetverket i HMN. De regionale

kompetansesentrene deltar også i lederforum for Regional plan for psykisk helsevern barn/unge og voksne i HMN. RVTS har en egen samarbeidsavtale med Regional Traumeenhet Nidaros DPS. En av våre medarbeidere deltar i utenlandsteamet ved St. Olavs Hospital HF. Helseteamets primære oppgave er å bistå ambassaden med å gi hjelp til nordmenn i det aktuelle kriseområdet. Det skal ytes psykososial bistand etter behov og personer skal klargjøres for transport til Norge. Tre av våre medarbeidere er medlemmer av katastrofepsykiatrisk team ved St. Olavs Hospital.

3.3.5 RSBU (Regionalt samarbeidsutvalg for barn og unge) og LSBU (fylkesvis)

Samarbeidsutvalget består av representanter for Helse Midt-Norge, Bufetat, Fylkesmannen, KoRus, RKBu, RVTS og BUP. Utvalget møtes 2 ganger årlig for koordinering av tjenester og avklaring av kompetansebehov.

3.3.6 Samarbeid mellom RVTSene

RVTS lederne har jevnlig møter for å holde hverandre gjensidig orientert, koordinere innsatsen og for å diskutere felles problemstillinger. Det er organisert egne prosjekter med representasjon fra alle RVTSene i fht. FN/NATO-samarbeidet, opplæringen i krisesentrene, psykososial beredskap, radikaliserings/voldelig ekstremisme, selvmordsforebygging, utvikling av programmet SNAKKE og arbeid med flyktningeportalen. Medarbeidere møtes ellers på tvers av sentrene for arbeid rundt prosjekter og relevante tema.

3.3.7. God utnyttelse av nettressurser og tydelig formidling til tjenestene.

Det har vært noe samarbeid mellom sentrene på deling av nettressurser. Et mandat for arbeidsgruppe er utviklet i ledergruppen og arbeidsgruppen vil ha sitt første møte våren 2018.

3.3.8 Samordnet fag og virksomhetsutvikling til tjenestene i kommunen

Dette prosjektet er ment å understøtte de regionale utviklingsprosessene før økt samarbeid og ressursutnyttelse mellom de regionale kunnskap- og kompetansesentrene. Variasjon. RKBu/RBUP, KoRus, NAPHA og RVTS har videreført senter-samarbeidet for samordnet fag- og virksomhetsutvikling til tjenestene i kommunen. Det regionale samarbeidet skal ha en struktur som sikrer tilpasning til regionale og lokale behov, samt sikrer lederforankring i tjenestene. Arbeidet skal ses i sammenheng med andre tiltak og tilbud i regi av sentrene. Senter-samarbeidet skal fortrinnsvis fungere som en overbygning for effektiv og samkjørt kompetanseheving. Senter-samarbeidet skal også fremme systematisk koordinering, brukermedvirkning og kunnskapsbasert praksis. Senterleder ved RVTS Midt sitter i styringsgruppen som representant for kompetansesentrene i Midt Norge.

3.3.9 Samarbeid med nasjonale forsknings- og kompetansemiljø

Lederne ved NKVTS deltok på RVTS ledermøte en gang i 2017. NSSF deltar i det nasjonale samarbeidet rundt forebygging av selvmord og selvskading som arrangeres annenhver gang av RVTS og NSSF. Samarbeid med NKVTS om vold mot eldre gjennom nasjonalt nettverk, og nasjonalt nettverk for styrking av behandlingstilbud ved SSA.

3.3.10 Formelle samarbeidsavtaler

Vi har en samarbeidsavtale med SANKS om arbeid i den sørsamiske befolkningen. Videre har vi en samarbeidsavtale med organisasjonen VIVAT, LEVE, UDI regionskontor Midt-Norge, og en formell samarbeidsavtale med BUF-etat region Midt. I 2015 inngikk vi en samarbeidsavtale med Tannhelsetjenestens kompetansesenter i Midt Norge (TKMN). I 2016 laget vi en samarbeidsavtale med Traumeenheten ved Nidaros DPS, som også har et regionalt ansvar for kompetanseheving på traumeforståelse og behandling.

I 2017 inngikk vi en avtale om samarbeid med Trøndelag om å bidra i folkehelsearbeid.

3.3.11 Forskningssamarbeid

Psykologspesialist Håkon Stenmark samarbeider med bistandsorganisasjonen Vivo International. Samarbeid også med NTNU, psykologisk institutt om artikkelskriving fra torturprosjektet, og Trondheim kommune om torturutredningsprosjekt. En medarbeider er fast medlem av den vitenskapelige komité i International Association for the Treatment of Sexual Offenders (IATSO)

3.3.12 Internasjonalt samarbeid

RVTS Midt har samarbeid med ulike internasjonale instanser for å styrke fagkompetansen i senteret. I forhold til flyktningefeltet og arbeid med torturoverlevende har RVTS Midt en samarbeidsavtale med bistandsorganisasjonen VIVO International. Gjennom samarbeidet benyttes forelesere fra VIVO til undervisning i helseregionen og ansatte ved RVTS kan få erfaring fra kriseområder gjennom deltakelse i flyktingerelaterte prosjekter organisert av VIVO. To medarbeidere ved RVTS Midt er medlemmer av VIVO. RVTS Midt har i tillegg samarbeid med NORWAC i deres arbeid med mental helse i Libanon. En rådgiver underviser og veileder på videreutdanning i mental helse til sykepleiere og psykologer i området 4 uker i året.

4. Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021)

4.1 Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017)

Arbeidet med å bistå kommuner i å utvikle handlingsplaner mot vold i nære relasjoner fortsatte i 2017.

Tiltak mot vold mot eldre

Samarbeidet med Vern for eldre, NTNU og NKVTS fortsetter. Undervisning er gitt til kommuner og for fastleger på Nidaroskongressen.

Tiltak 28 Implementering av Sinnemeststringsmodellen Brøset. Det har vært holdt en veiledningssamling for terapeuter i regionen. Et nytt utdanningskull startet oktober 2017 med 27 deltakere. Det har vært flere samarbeidsmøter med Kompetansesenter Brøset for å se på videre spredning og implementering av modellen.

4.2 En god barndom varer livet ut. Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014-2017)

Tiltak 37 E

RKBU og RVTS samarbeider om fagemnet MDV6245 Traumatisering av barn og unge. Forebygging av omsorgssvikt, overgrep, selvskading og selvmord. Emnet kan tas som en del av master i barn og unges psykiske helse. Emnet er på 15 studiepoeng. Studenter må ha relevant bachelorgrad eller tilsvarende. Tilbudet er ikke direkte spisset til skole- og studenthelsetjenesten, men er også et tilbud til denne gruppen. RVTS bidrar med foreleserressurser i faget. «Den dialogiske barnesamtalen – et verktøy for å samtale med barn og unge om vanskelige tema». Kurset inkluderer undervisning om hva traumer er og hvilke konsekvenser dette har for barn og unges utvikling. Kurset er holdt flere ganger i alle 3 fylker i regionen. Her deltar mange helsesøstre tilknyttet barne- ungdoms- eller videregående skoler. Den vanskelige barnesamtalen har 3 ganger vært en del av KoRus Midt sitt kompetanseprogram Delta.

Tiltak 38 Den vanskelige barnesamtalen

Denne 6 timers fagdagen er arrangert flere ganger i de 3 fylkene i Midt Norge. En medarbeider har også deltatt i utviklingen av det digitale programmet SNAKKE. En rekke fagdager hvor målgruppen har vært tverrfaglig og tverretattlig ansatte i kommunalt tjenesteapparat har vært holdt i hele regionen. Veiledning og konsultasjoner er gitt både i forhold til enkeltsaker og i forhold til handlingsplaner for å sikre gode rutiner lokalt.

4.3 Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

RVTS deltar i regional arbeidsgruppe sammen med NAPHA, Fylkesmannen, KoRus, RKBU og representanter fra kommunepsykologene.

4.4 Kompetanseprogram for tverrfaglige team innen videregående opplæring.

Vi deltar med våre spisskompetanseområder inn i arbeidet for tverrfaglige team.

4.5 Bedre samhandling for barn og unge med psykiske vansker og rusmiddelproblemer

RVTS Midt deltar i Fylkesmennenes nettverk med våre kompetanseområder, i tillegg til egne seminarer.

4.6 Styrket kunnskap og kompetanse om tidlig innsats og tidlig intervensjon

To ansatte gir undervisning i programmet som drives i samarbeid med KoRus og RKBU

4.7 Handlekraft

To ansatte gir veiledning til Handlekraftagentene i regionen.

4.8 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene

Vi har arrangert både ledersamling, fagdager ved alle krisesentrene og to dagers regional samling. Tiltakene har vært evaluert ved at deltakerne har fylt ut evalueringsskjema anonymt i etterkant. Evalueringen viser at deltakerne har opplevd meget stor nytteverdi av disse samlingene og fagdagene. Fagdager ved alle krisesentrene i løpet av vår og høst 2017. Tema for fagdagene var «Jus og helse» og «Utbrenthet, sekundær traumatisering og egenomsorg». I Nord-Trøndelag deltok også fylkesmannen på fagdagen for Krisesenteret i Verdal og orienterte om sitt arbeid. To dagers regionalsamling for krisesenteransatte 8. og 9. november. Fylkesmannen fra Nord- Trøndelag og fra Møre og Romsdal deltok på samlingen. Etter forespørsel fra Trondheim krisesenter gjennomførte RVTS Midt vår 2017 barnefaglig veiledning til ansatte ved dette krisesenteret. Jurist ved RVTS Midt har også i 2017 jevnlig blitt brukt til rådgivning og undervisning av landets krisesenter i aktuelle lovhemler og juridiske spørsmål. Han har også deltatt i det nasjonale krisesenterarbeidet.

4.9 Arbeid for bedre behandlingstilbud for overgripere. Hjelp og behandling til barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd

RVTS Midt koordinerer det regionale arbeidet innenfor feltet. Nettverket kalles Rebessa, som er en forkortelse for «Regionalt ressursteam om barn og unge med bekymringsfull og skadelig seksuell atferd». Nettverket ble opprettet i 2013 og består av følgende instanser: RVTS Midt, Barne-, og ungdomspsykiatrien i Trøndelag, Barne-, og familietjenesten Trondheim kommune, Bufetat region midt, Statens barnehus Trondheim, Brøset kompetansesenter. Hovedmandatet til nettverket er å sikre at kompetansen om risikovurdering, utredning og behandling av barn med SSA blir holdt vedlike og utviklet i

regionen. Rebessa sitt arbeid kan deles inn i 3 hovedområdet. Det ene området er fagutvikling og forskning. Dette skjer i samarbeid med andre fagpersoner og universitet. Det andre området er formidling og kursing. Det tredje hovedområdet er konsultasjonsteamet og ev oppfølging ut over konsultasjonen etter felles vurdering. Selve konsultasjonsarbeidet ledes av Brøset kompetansesenter.

Utover dette arbeidet gir RVTS også veiledning til de som tar direkte kontakt. RVTS Midt og Rebessa har ansvaret for å implementere Aim-modellen i vår region. Det har vært gitt opplæring i det vi kaller Basic awareness. Vi har også avholdt kurs i Aim2 utredning fra 1. og 2.linjetjenestene. Implementeringen skjer i samarbeid med det nasjonale kompetansenettverket og V27 Bup Betanien Bergen. RVTS Midt leder det nasjonale kompetansenettverket om barn og unge med problematisk og skadelig seksuell atferd. Nettverket ble opprettet i 2015 etter at Regjeringen Stoltenberg initierte dette i tiltak 25 i sin handlingsplan «Barndommen kommer ikke i reprise».

I dag er følgende med i nettverket: RVTS, Statens barnehus og V27 Bup Betanien Bergen. Nettverkets mandat er å utvikle og ivareta en felles nasjonal forståelse av problemområdet, og sikre at alle landregioner har høy kompetanse innenfor forebygging, risikovurdering, utredning og behandling for barn og unge med SSA. Det nasjonale nettverket skal drive fagutvikling i kontakt med de andre nordiske landene og det internasjonale SSA-miljøet. Nettverkets sammensetning kan variere avhengig av hva nettverket selv mener er hensiktsmessig. Nettverket har siden starten blitt ledet av RVTS Midt. Nettverket møtes om lag 3 ganger per år. Nettverket arrangerte i lag med RVTS Nord en konferanse om SSA i Tromsø i november 2017. I 2017 opprettet Helse Midt-Norge en regional ressursgruppe med kompetanse på voldsrisikovurdering for barn og unge og vurdering av barn og unge med seksuelle atferdsproblemer. Arbeidet er forankret i Bup. I tillegg er Bufetat, RVTS, RKBU og Brøset kompetansesenter invitert inn og deltak.

Gruppens mandat er

- Det må lages et regionalt pasientforløp for vurdering og behandling av voldsatferd, knyttet både til aggresjon og sedelighet
- Utarbeide regional beredskapsplan for sikkerhetspsykiatri for ungdom

4.10 Kompetanseutvikling rus og vold

KoRus Midt i tett samarbeid med RVTS Midt fikk i 2017 i oppdrag å lede og koordinere et utviklingsprosjekt for integrert behandling av rus og vold. Arbeidet i 2017 bestod blant annet av tilsette prosjektleder, etablere styringsgruppe, prosjektgruppe og referansegruppe. Styringsgruppe og prosjektgruppe hadde konstitueringsmøter i desember. Både styringsgruppe og prosjektgruppe består av rådgivere fra flere KoRus og RVTS, samt NK-Rop og Helse Midt Norge.

5. Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading (2014-2017)

Tiltak 18

Veiledning er gitt til etterlatte ved selvmord i samarbeid med LEVE. En ansatt har vært fagansvarlig ved helgesamling for unge etterlatte i Unge LEVE. En ansatt er veileder for likemenn i regionen. To ansatte har tatt utdanning ved NSSF i kognitiv terapi ved komplisert sorg.

Tiltak 20

Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord er ferdigstilt. Materialet er med i undervisning. Undervisning om forståelse av selvmordsproblematikk, forebygging av selvmord og selvskading er gitt til Masterstudenter ved Nord Universitet og RKBU, samt til medisinerstudenter ved NTNU og til DPS i Volda,

Ålesund og Tiller. Undervisning om selvmordsforebygging er gitt til flere asylmottak og til bofellesskap for enslige mindreårige, samt til flere kriseteam i regionen, kommunalt ansatte og på konferanse for psykologer i kommune. En del av undervisningen omhandler tverrfaglig koordinert samarbeid.

Tiltak 22

Det er holdt en rekke kurs i Førstehjelp ved selvmordsfare, Safe Talk og Frisk Opp kurs til frivillige, kommuner og spesialisthelsetjenesten. En satsing i 2017, som fortsetter i 2018, er Safe Talk kurs til alle lærere på barne- og ungdomsskoler i Trondheim. I tillegg vil sentrale ansatte ved alle skolene gjennomgå to dagers kurs i førstehjelp ved selvmordsfare. Trondheim kommune har avsatt midler til en del finansiering av denne satsingen. Flere andre kommuner ønsker samme satsing, uten at de har mulighet for del finansiering. Ved årsskiftet hadde ca. 1500 lærere i regionen tatt Safe Talk kurset.

RVTS har sammen med lokale kriseteam holdt lærer- og foreldremøter om selvmordsforebygging og sorgstøtte ved flere skoler i regionen.

En ansatt leverte i oktober sin PhD avhandling; Care and control- Exploring experiences and perceptions of treatment and care of suicidal inpatients in psychiatric wards.

Det er en rekke henvendelser på konsultasjoner om selvmordsproblematikk både fra tjenesteapparatet og privatpersoner.

6. Flyktningehelse og tvungen migrasjon

Arbeidet med psykososial oppfølging av flyktninger har vært et av hovedfokusområdene også i 2017. Kompetansenettverk er videreført i alle tre fylkene i samarbeid med Fylkesmennene. Samlinger er avholdt; 2 x Trondheim, 2 x Molde, 2 x Steinkjer/Stiklestad. Det har vært mange henvendelser på undervisning, veiledning og konsultasjon i forhold til bosatte enslige mindreårige og familiegjengforening. Systematisk undervisning og veiledning er gitt til mottak for enslige mindreårige, bofellesskap og kommuner med bosatte. Det er gitt undervisning og veiledning til inntaksskoler i regionen om traumeforståelse og tiltak. Det samme er gitt til enheter for voksenopplæring, til psykisk helsevern, psykologistudenter og andre som har arbeidet som frivillige i forhold til oppfølging av flyktninger/asylsøkere.

Veiledning er gitt i forhold til Narrativ eksponeringsterapi.

RVTSene fikk i 2016 oppdrag fra Helsedirektoratet å utvikle et e-læringsprogram/ressursportal/nettportal til bruk for personer som arbeider med asylsøkere og flyktninger. I 2017 har arbeid med å revidere og videreutvikle portalen pågått.

6.1 Overgrep og tortur

Forelesninger og undervisning er gitt både på konferanser, til kliniske miljø og til universitet. Veiledning gis til kliniske miljøer. Et prosjekt for utredning av torturerfaringer er startet i samarbeid med Flyktningehelseteamet i Trondheim kommune

6.2 Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse - Retten til å bestemme over eget liv (2017-2020)

Koordineringsansvaret for Regionalt fagnettverk ble fra 2017 overført til RVTS. Nettverket har hatt to møter i 2017.

Kompetanseheving

RVTS har hatt undervisning på feltene kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, i alle tre fylker til høyskoler, universitet og tjenesteapparatet i kommuner og til frivillige organisasjoner. En

del av undervisningen foregår som ledd i større kompetansehevingsprogram om vold og overgrep.

Rådgiving og veiledning til tjenesteapparatet

RVTS Midt gir regelmessig veiledning i Trondheim kommune. I tillegg konsultasjon på flere enkeltsaker i hele regionen.

Tiltak 11 Handlingsplanarbeid

Har gitt innspill til kommunale handlingsplaner om vold i nære relasjoner ifht KLL. Holdt foredrag til kommuneansatte om utarbeidelse av interkommunale og/eller lokale planer.

6.3 Psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere (øremerkede midler)

For å opprettholde vår kapasitet i å bistå kommuner og mottak i psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere er midlene brukt til å videreføre et engasjement for psykologspesialist i 40 % stilling. Vi har hatt jevnlige møter med samarbeidspartnere for å forberede/planlegge veiledning og nettverksmøter, samt oppsummering etterpå.

Flyktningefaglige kompetansegrupper ble i 2016 startet i hvert fylke. Kompetansegruppene fortsetter med samlinger 2 ganger årlig. Alle mottak har sammen med tjenesteapparatet i kommunen fått tilbud om kompetanseheving og veiledning. Det har vært stor etterspørsel etter kompetanseheving, spesielt fra kommuner som bosetter flyktninger for første gang. Plan for videre oppfølging er laget sammen med kommunene. Mange mottak og kommuner har også fått kurs om selvmordsforebygging, enten todagers førstehjelpskurs ved selvmordsfare, eller Safe Talk kurs for å identifisere selvmordstanker. Veiledning er gitt systematisk i forhold til enslige mindreårige og familieegjenforening.

6.4 Arbeid med Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel

Tiltak 17

RVTS Midt gjennomgikk i 2017 våre kurs og undervisningstilbud og sørget for at kunnskap om identifisering og oppfølging av ofre for menneskehandel er inkludert. Problemstillinger rundt menneskehandel er også inkludert i det regionale fagnettverket for Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, som sees i sammenheng med opptrappingsplanen mot vold. Ved tilføring av ekstratilskudd fikk en ansatt økt stillingsandel med 20 % ut året. Et samarbeid mellom landets RVTS ble etablert. I desember 2017 arrangerte RVTS Midt et seminar om menneskehandel som var åpent for deltakere fra hele landet. 60 deltakere.

6.5 Traumebevisst omsorg

Programmet gir en innføring i kunnskap om nyere traumepsykologi, og forankrer denne gjennom refleksjon, øvelser og kunnskap om beslektede tema. I tillegg legges det stor vekt på bevisstgjøring av seg selv som det viktigste «verktøyet» man har i møte med ungdommene. Stor etterspørsel etter undervisning og veiledning fra kommuner som bosetter enslige mindreårige asylsøkere og fra barneverntjenester.

6.6 Kommunikasjon med barn via tolk

Rapport som beskriver et flerfaglig samarbeidsprosjekt knyttet til språktolking for barn. Det er gjennomført en studie hvor hensikten var å undersøke hva som er spesielt ved å kommunisere med små barn via tolk, og om det kreves særskilt kompetanse i tolkesituasjoner med små barn. <https://www.ntnu.no/trykk/publikasjoner/RVTS/>

6.7 Familiegjenforening i eksil

Krig, forfølgelse og flukt innebærer ofte at familier splittes eller blir borte fra hverandre, og det kan ta mange år før de gjenforenes. Forventingene til endelig å få leve sammen igjen er ofte store, men å bli gjenforent etter mange års atskillelse kan vise seg å være utfordrende for mange. Familiene er ofte lite forberedt på slike utfordringer. For å møte noen av disse utfordringene er det utviklet et samtale opplegg for flyktningefamilier som nylig har vært gjennom en gjenforeningsprosess. Formålet har vært å utvikle en metode som kan tas i bruk av ansatte i helse- og sosialtjenesten som møter familiene og som ønsker å støtte dem i en spesiell livssituasjon. Prosjektet har vært et samarbeid mellom Flyktningehelseteamet i Trondheim kommune, Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo, Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap ved NTNU og RVTS Midt, med støtte fra IMDI.

<http://rvtsmidt.no/wp-content/uploads/2014/03/Familiegjenforening.pdf>

Det har i 2017 blitt holdt to workshops og flere veiledningssamlinger for kommunalt ansatte som ønsker kompetanseheving på familiegjenforening.

6.8 Fremmedfrykt

Vi har på bakgrunn av våre ulike erfaringer opplevd og erkjent at det foreligger en betydelig «Fremmedfrykt» i store deler av den norske befolkning, som også omfatter mange av de ansatte i helse- og sosialsektoren. Dette er særlig alvorlig da det er grunn til å tro at Fremmedfrykt i verste fall kan være forløperen for både diskriminering og i ekstreme tilfeller rasisme og radikaliserings. Mange av de som rammes av Fremmedfrykt opplever seg utestengt og isolert, og utsettes i realiteten for en form for skjult mobbing, som i sin tur kan være direkte helseskadelig. Det vi ønsker å bidra med er gjennom foredrag og seminarer og avmystifisere og bevisstgjøre den enkelte på fenomenet «Fremmedfrykt», som vi for øvrig anser som en normal allmenn menneskelig reaksjon på det/de ukjente. Vi er med andre ord ikke ute etter å fordømme men å sette ord på det som mange oppfatter som vanskelig men som det er liten åpenhet omkring.

Vi mener at dette er viktig strategi i vårt forebyggende arbeid for å forebygge fremmedfrykten i det mangfoldige norske samfunnet. Tilbakemeldinger fra våre seminarer er positiv, og vi har fått flere invitasjoner til å bidra i kurs og konferanser

7. Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme

770 personer fra alle tre fylker har deltatt på RAN kurs i 2017.

Mentorordningen: RVTS-midt har i samarbeid med Trondheim kommune ved SLT koordinator opprettet en Mentorordning for oppfølging av tilfeller der det meldes om bekymring for personer i risiko for å innta holdninger eller posisjoner som kan føre til voldelig radikaliserings og ekstremisme.

Mentorgruppa består av 6 personer, samtlige med sosial/helse- faglig bakgrunn. Alle har erfaring med arbeid med ungdom/unge voksne. Det er gjennomført videre opplæring av mentorene i 2017 og de får veiledning fra RVTS. De har også deltatt på studietur. Mentorene er involvert i flere oppfølgingssaker.

De fleste henvendelser til senteret innenfor temaet etterspør kompetanse på forebygging av radikaliserings, ikke spørsmål om RAN kurs.

8. FN/Nato-veteraner, herunder i tjeneste for Norge; Regjeringens oppfølgingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonal tjeneste (2014-2017)

Forskningsnettverk militær – sivil samhandling, forskningsprosjekt i tilknytning til utbyggingen av kampflybasen på Ørland. Regelmessige møter i nettverket. Forskningsnettverket ble

avsluttet høsten 2017 på grunn av manglende finansiering. Organisering og ledelse av regional faggruppe, koordinering av arbeid for veteraner i regionen. Regelmessige møter i nettverket. Undervisning på NAV konferanse om FN/NATO veteraner. Bidrag til etablering av veteranplaner i kommuner, alle kommuner på Fosen, samt Steinkjer. Deltakelse i samarbeidsforum for veteranarbeid i Trondheim kommune. Deltakelse på seminar i forbindelse veterandagen på Brekstad 8.5.17 med foredrag. Drøfting om mulig samarbeid om oppbygging av tilpasset behandlingstilbud og evt. forskning er startet med Regional traumeenhet ved Nidaros DPS.

9. Traumebehandling for voksne

9.1 Traumekompetanse

Kompetansehevingprogram om forståelse og behandling av PTSD og komplekse traumer, bestående av 4 kursdager fordelt på to samlinger + 6x4 timer veiledning i grupper. Programmets varighet har vært 1/2 år. Programmet ble i 2017 gjennomført i Sør-Trøndelag (77 deltakere) og Møre og Romsdal (120 deltakere).

Stabilisering – kurs og veiledning

RVTS Midt har i samarbeid med Modum Bad holdt kurs i Stabilisering for 18 deltakere fra hele regionen. RVTS har også hatt erfaringssamling med tidligere kursdeltakere i regionen og driver veiledningsgruppe for klinikere som jobber med stabilisering.

Det har vært veiledningssamling for behandlere i narrativ eksponeringsterapi i Trøndelag og Møre og Romsdal. Også en del fortløpende veiledning til behandlere. I prosjekt for opplæring av behandlere i DPS, drevet av NKVTS, har en medarbeider deltatt i opplæring av veiledere som kan gi opplæring i kognitiv terapi til behandlere. Til sinnemestringsterapeuter og flere avdelinger i psykisk helsevern i regionen er det gitt undervisning om traumeforståelse. Et nytt kull i utdanningen Sensorimotorisk psykoterapi trinn 1, med 27 deltakere startet høsten 2016 og ble avsluttet våren 2017. Organisering av trinn 2 startet høsten 2017.

10. Psykososial beredskap

Samling for kriseteam i Værnes regionen, 2 dager. Konferanse for ledere av kriseteam i Trøndelagsfylkene, hvor nettverk for kriseteam i Trøndelag ble etablert. Nettverk for psykososiale kriseteam i Møre og Romsdal ble etablert i 2016. Flere kriseteam har fått to dagers førstehjelpskurs ved selvmordsfare. Deltatt på beredskapsøvelse hvor også psykososialt kriseteam var involvert med undervisning og observasjon.

11. Løpende arbeid i 2017

Ressursgruppe juss og helse

RVTS-Midt tok i 2010 initiativ til å opprette et forum hvor en kunne drøfte dilemmaer som oppstår i skjæringspunktet mellom juss og helse i vold og overgrepssaker, spesielt i familiesaker. Navnet på forumet er «Ressursgruppen juss og helse». Deltakere i gruppen er lokalt forankret og består av dommere, advokater, sakkyndige, psykiatere, konfliktråd og representanter fra RVTS-Midt. Gruppen møtes to ganger i året hvor aktuelle problemstillinger både fra et juridisk og helse/psykologisk perspektiv drøftes. Hensikten med gruppen er å få økt kunnskap om skader barn som lever med vold i familien påføres og øke muligheten for å bedre praksis i familievoldssaker både i behandlings- og i domstolsapparatet. RVTS Midt, Advokatforeningen Trøndelag krets, Sør-Trøndelag tingrett, Trøndelag statsadvokatembete og Domstoladministrasjonen gikk sammen og arrangerte et seminar med temaet `Saker vedrørende vold mot barn – prosess, bevis og reaksjoner – hva er til barnets beste? med 60 deltakere.